

Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених
(19-21 листопада 2024 року)

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
м. Одеса

Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих
вчених**

(19-21 листопада 2024 року)

УДК: 1+316 (062.552)

Рецензенти:

Володимир ЖАРКИХ, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, історії та політології, НУ «Одеська політехніка»;

Оксана ІВАНОВА, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет.

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Протокол № 7 від 26.12.2024 р.

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – Оксана ПЕТІНОВА, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Члени редколегії:

Євген БОРІНШТЕЙН, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

Зоя АТАМАНЮК, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», (м. Одеса), Україна

Олена ЛІСЕЄНКО, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Південноукраїнські наукові студії: Збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених (м. Одеса, 19-21 листопада 2024 року) / за ред. д. філос. н., проф. Петінової О. Б. – 213 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

Анна МАРИНИЧЕВА	СУТНІСТЬ ЗАКОНУ ЗАПЕРЕЧЕННЯ.....	138
Аліна МІНЧЕНКО	СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ПРАГМАТИЗМУ В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ.....	140
Олександр ПАСТУХ	ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СУСПІЛЬСТВА І ПРИРОДИ: АНТРОПОЦЕНТРИЗМ VS ЕКОЦЕНТРИЗМ.....	143
Анна ПОПОВИЧ	ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ ВІРИ ТА РОЗУМУ В ЛЮДСЬКОМУ БУТТІ.....	145
Микола БУХАНЕНКО, Іван КОТЕЛЬНИКОВ,	ГЕОПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....	148
Марія ОДАРІЙ, Максим ЛАВРЕНТЬЄВ	ІСТОРІЯ СТОМАТОЛОГІЇ ВІД ЕПОХИ ЕНЕОЛІТУ ДО СЬОГОДЕННЯ.....	150
Єгор ДУБІНЄНКО, Анастасія ЄГОРОВА	УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКІ МІЖДЕРЖАВНІ ВІДНОСИНИ У ДОБУ ДИРЕКТОРІЇ УНР 1918-1920 РОКИ.....	152
Альвіна ПИСАРІВСЬКА	ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ОДЕСИ.....	154
Кирило СТОЯНОВ, Артем ЯРОШ	МІЖКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ УКРАЇНСЬКОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: МЕХАНІЗМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	157
Валерія ТВЕРДОВСЬКА	ПОЛІТИЧНІ ТА ШЛЮБНІ ЗВ'ЯЗКИ ПЕРІОДУ КИЇВСЬКОЇ РУСІ.....	159
Талла ЧАЙКОВСЬКА, Богдан ВИБОРНИЙ	КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ.....	161
Дмитро ЧОЛАК	НАСЛІДКИ ГОЛОДОМОРУ ДЛЯ САМОУСВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ.....	163
Вікторія ДІДЕНКО	БУЛІНГ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ (на матеріалах соціологічного дослідження).....	165
Вячеслав ФІЛПІЧУК	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ.....	168
Віолета СВІТЛИЦЬКА	ЕТИМОЛОГІЯ ТА ДОФІЛОСОФСЬКЕ РОЗУМІННЯ ФЕНОМЕНУ «ЖІНКА».....	170
Mykola KICHKA	PROFESSIONAL TRAINING PECULIARITIES OF SPECIALISTS IN THE ECONOMIC DOMAIN.....	173

Дмитро ЧОЛАК,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
ОПП «Інженерія програмного забезпечення»,
факультет кібербезпеки, програмної інженерії та комп'ютерних наук,
Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна
Науковий керівник: Юлія МЕЛЬНИК, к.політ.наук доц. кафедри
мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін,
Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

НАСЛІДКИ ГОЛОДОМОРУ ДЛЯ САМОУСВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ

Нинішнього року виповнюється 92 роки з початку однієї з найтрагічніших подій в історії українського народу – штучного голоду 1932 – 1933 рр., організованого сталінським режимом. Це був нечуваний кримінальний злочин політичної системи, що панувала в Радянському Союзі, проти українського народу.

Кров холоде від усвідомлення масштабів цього страшного голоду, який по справедливості називають і народобивством, і геноцидом, і українським “голокоством”. За підрахунками науковців, причому на підставі радянської офіційної статистики, втрати українців внаслідок злочину в межах самої Української РСР дорівнювали 7,5 млн. чоловіків, з яких понад 4,8 млн. були умертвлені голодом за час лише “смертельних” місяців одного року (1932-1933 рр.). Решта – це втрати природного приросту українського населення за цей час. Дехто з фахівців називає й більші цифри: від 6 до 10 млн., чоловік. І це при загальній численності населення Української РСР у 1932 р. в 32 млн., чоловік. Це більші жертви ніж у другій світовій війні (загинуло понад 5,6 млн. людей) [1].

Реальні цифри загиблих замовчувалися, що підтверджується наданим владою розпорядженням не реєструвати смерть дітей у віці до одного року. Українці у віці від 6 місяців до 17 років становили близько половини всіх жертв Голодомору. У зв'язку з цим, середня тривалість життя українців у 1933 році становила 7,3 року в чоловіків і 10,9 років у жінок. За всю історію людства подібних показників ніде не було зафіксовано.

Голодомор був вчинений шляхом насильного вилучення в українських селян усіх харчових продуктів та позбавлення їх доступу до їжі, тобто штучного створення життєвих умов, що призвели до фізичного знищення питомого складника української національної групи – українського селянства (в Україні на той час абсолютна більшість селян була українцями, а абсолютна більшість українців – селянами). Ще однією складовою геноциду було свідоме блокування інформації про голод. У січні 1933 року радянською владою було зроблено заяву про відсутність голоду в країні. Сталінський режим відмовився від зовнішньої допомоги [2].

Вплив голодомору на українське населення. Незважаючи на те що голодомор забрав життя мільйонів людей, він ще порушив цілісність українського суспільства. Атмосфера страху та недовіри – тривала десятиліттями.

За оцінками Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. Птухи НАН України демографічні втрати України внаслідок Голодомору в 1932—1933 роках становлять близько 4,5 млн осіб, у тому числі 3,9 млн — втрати, пов'язані з надсмертністю, а ще 600 тисяч — із дефіцитом народження.

Вплив на структуру та чисельність українського народу. Велика частина сільського населення, яке було основою української нації та носієм національної культури, загинула. Це призвело до демографічної кризи та знищення структури цілісності українців.

Великий вплив на суспільні зв'язки українського населення. Голод причинив глибокий розрив між людьми різного віку, родинами та суспільними зв'язками. Люди втрачали усю можливу підтримку від своєї рідні, знайомих та друзів, що зробило неможливим протидію цьому режимі – радянській владі. Страх перед владою та геноцид населення підірвав солідарність українців. Знищення українських сел, їх традицій та ідентичності.

Травма від страху голоду та через репресії. Голод не тільки вбивав людей, але й причиняв неймовірні психологічні розлади (люди відчували провину за те, що не змогли врятувати рідних, сором за аморальні вчинки, які чинилися задля виживання.). Люди забували як говорити, та боялися можливого повторення трагедії, навіть після закінчення трагедії – у людей була звичка ховати їжу або переїдати, через страх повтору. Це породило атмосферу страху та мовчання, яка панувала десятиліттями [1].

Вплив на національну ідентичність та самоусвідомлення. Усі ці жахливі та трагічні події не могли не вплинути на усвідомлення українцями своєї національної окремішності та важливості національної культури та мови. Пам'ять та шанування збереження культури та мови, саме це завжди буде нагадувати українцям хто вони і якою ціною була досягнута свобода.

У 1932–1937 роках Україна складалася з восьми регіонів: Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Київська, Одеська, Харківська, Чернігівська області та Молдавська АРСР. Результати дослідження виявили, що найбільших втрат зазнали Київська та Харківська області (у межах тогочасного поділу), у яких втрати через надсмертність в 1932–1934 рр. сягають 19–20% загальної чисельності населення. Далі за рівнем втрат йдуть Вінницька, Дніпропетровська, Одеська області та Молдавська АРСР (від 10 до 13%). Найнижчі втрати були у Чернігівській та Донецькій областях – 5–9% [2].

Із послабленням комуністичного контролю над суспільним життям у другій половині 1980-х років відновлюється пам'ять про Голодомор. З 1993 року в Україні на державному рівні відбувається вшанування безневинних жертв Голодомору. У листопаді 2008-го в Києві було споруджено Національний меморіал жертв Голодомору. Загалом в Україні встановлено понад 7.100 меморіалів, пам'ятників та пам'ятних знаків, присвячених жертвам Голодомору.

Пам'ять про Голодомор стала невід'ємною частиною національної пам'яті українського народу [3]. Щороку в четверту суботу листопада українці запалюють свічки як символ пам'яті про вбитих голодом. У понад 40 містах 15 країн світу споруджені пам'ятники чи встановлені інші пам'ятні знаки на вшанування пам'яті жертв Голодомору.

Список використаних джерел:

1. “Жнива скорботи” (Harvest of Sorrow) – Роберт Конквест.
https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3392#google_vignette
2. “Голодомор 1932-1933 років в Україні: причини та наслідки” – Станіслав Кульчицький.
3. Марочко В. – Голодомор 1932 – 1933 рр.
<https://library.kre.dp.ua/Books/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%201932-1933/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%BA%D0%BE%20%D0%92.%20-%20%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%201932-1933%20%D1%80%D1%80.-2007.-64%20%D1%81..pdf>
4. Голодомор. Причини та наслідки.
<https://germany.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/golodomor-v-ukrayini-1932-1933-rokiv/golodomor-prichini-ta-naslidki>
5. Визнання Голодомору геноцидом.
<https://holodomormuseum.org.ua/vyznannia-holodomoru-henotsydom/>

Вікторія ДІДЕНКО,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
ОПП «Переклад (перша - англійська, друга - китайська)»,

Науковий керівник: Оксана ПЕТІНОВА, д. філос. н.,

професор кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності

Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

БУЛІНГ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ

(на матеріалах соціологічного дослідження)

Тема булінгу стала гострою соціальною проблемою нашого суспільства з її зародження по сьогодні. Розвиток технологій сильно вплинув на поширення кібербулінгу та фактично відкрив двері для агресорів. Соціальні зміни та вкоріненні думки сильно впливають на поведінку та оціночну думку суспільства, що часто призводить до розділення: такий не такий.

Соціальні та культурні норми, цінності, а також вплив виховання грає не менш важливу роль у вкоріненні цього жахливого явища. Тож можна сказати, що тема булінгу є багатогранною і захоплює не одну сферу життя.

Булінг — це агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей по відношенню до іншої дитини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом. Перші публікації про явище булінгу були